

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації
Рада молодих учених при Міністерстві освіти і науки України
Український державний центр міжнародної освіти
Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
МБФ «Міжнародний фонд досліджень освітньої політики»
Факультет Artes Liberales Варшавського університету
Громадська організація «Інноваційний університет»

Збірник матеріалів
Міжнародного науково-практичного семінару

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ:
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОНТЕКСТ І ВІТЧИЗНЯНІ ПРАКТИКИ

28–29 жовтня 2021 року

Харків 2021

«Інтернаціоналізація вищої освіти в Україні: європейський контекст і вітчизняні практики»: [Текст]: Зб. матер. міжнар. наук.-практ. семінару (Харків, 28-29 жовтня 2021 р.) / Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. – Харків, 2021. – 140 с.

У збірнику представлені статті, присвячені аналізу кращих європейських та вітчизняних практик здійснення інтернаціоналізації вищої освіти в Україні. Авторами запропоновані матеріали за такими напрямками: визначення шляхів і напрямів інтернаціоналізації Української освіти і науки; дослідження ролі міжнародної діяльності та співробітництва у майбутньому України; аналіз досвіду реалізації програм міжнародної освіти в українських університетах; ознайомлення із специфікою роботи міжкультурних та освітніх центрів.

Для науковців, науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів та широкого кола читачів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ: професор, ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди **Ю. Бойчук**; професор, Президент Міжнародного фонду досліджень освітньої політики **Т. Фініков**; доцентка, директорка державного підприємства «Український державний центр міжнародної освіти» **О. Шаповалова**; професор, декан факультету ArtesLiberales Варшавського університету **Р. Сухарський**; професор, професор факультету міжнародних відносин та політичних наук Ягеллонського університету **Б. Шляхта**; професорка, голова Ради молодих учених при Міністерстві освіти і науки України **О. Ващук**; професорка, проректорка з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди **С. Бережна**; професор, директор інституту інформатизації освіти ХНПУ імені Г. С. Сковороди **А. Прокопенко**; професорка, завідувачка центру міжнародної, інноваційної і проєктної діяльності ХНПУ імені Г. С. Сковороди **А. Крапівник**; професорка, завідувачка кафедри математики ХНПУ імені Г. С. Сковороди **О. Жерновникова**; професорка, завідувачка кафедри прикладної лінгвістики Волинського національного університету імені Лесі Українки **І. Біскуб**; професорка, декан геолого-географічного факультету Одеського національного університету імені І. І. Мечникова **В. Яворська**; доцентка, директорка навчально-наукового інституту розвитку академічного потенціалу Донецького національного університету імені Василя Стуса **А. Осмоловська**.

Рекомендовано до друку Вченою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол №11 від 22 листопада 2021 року).

© Колектив авторів, 2021

**СЕКЦІЯ 2. РОЛЬ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА
СПІВРОБІТНИЦТВА У МАЙБУТНЬОМУ УКРАЇНИ 79**

М. П. Васильєва

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ З МІЖНАРОДНИМИ
СОЦІАЛЬНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ В ПІДГОТОВЦІ
ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ 79

О. С. Воронкова, М. Б. Щербинина, Т. М. Шевченко

ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДІА-СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ
КВАЛІФІКАЦІЇ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ 83

Л. П. Ткаченко

РОЛЬ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ У РЕАЛІЗАЦІЇ
КОНЦЕПЦІЇ НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА 86

Н. В. Григоренко

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ПЕДАГОГІЧНОГО
ПЕРСОНАЛУ ДО РОБОТИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ЯПОНІЇ 88

**СЕКЦІЯ 3. ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМ МІЖНАРОДНОЇ
ОСВІТИ В УКРАЇНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ 93**

О. А. Жерновникова, І. І. Доброскок, Я. В. Цись

МАТЕМАТИЧНА ГРАМОТНІСТЬ – СУЧАСНИЙ ОРІЄНТИР
РОЗВИТКУ ОСВІТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ МІЖНАРОДНОГО
ДОСЛІДЖЕННЯ PISA (ДОСВІД ХАРКІВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ І
МЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ ТА УНІВЕРСИТЕТУ
ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В ПЕРЕЯСЛАВІ) 93

Л. Є. Перетяга, О. А. Міщенко, О. Л. Самарська, В. В. Гур'єва

З ДОСВІДУ УЧАСТІ У МІЖНАРОДНОМУ ПРОЕКТІ «МИСТЕЦТВО
В ДІЇ. АРТ-ТЕРАПІЯ В ПРАКТИЦІ ПОЛЬСЬКИХ СПЕЦІАЛІСТІВ» 99

СЕКЦІЯ 2
РОЛЬ МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СПІВРОБІТНИЦТВА
В МАЙБУТНЬОМУ УКРАЇНИ

УДК 378

М. П. Васильєва
vacilievamp@gmail.com

*Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди,
м. Харків, Україна*

ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ З МІЖНАРОДНИМИ
СОЦІАЛЬНИМИ ІНСТИТУЦІЯМИ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ
СОЦІАЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

Соціальна галузь як окремий напрям професійної діяльності фахівців з надання послуг різним верствам населення в Україні є достатньо молодою. Зважаючи на історичний шлях свого розвитку, передумови виникнення й становлення, така галузь є унікальною не за змістом, а за тим арсеналом методів, які може і має використовувати фахівець. Так, зміст реалізації соціальних послуг передбачає їхнє надання тим категоріям населення держави, які їх потребують і не можуть отримати або забезпечити собі самостійно. У будь-якій державі, якого б соціально-економічного рівня розвитку вона не досягла, завжди є такі люди, групи, версти, які не можуть реалізувати власні права самостійно в повному обсязі без певної соціальної підтримки. Така підтримка має бути гарантованою на державному рівні (закладеною у соціальній політиці) країни гуманістичної спрямованості.

Для реалізації соціальної політики створюються державні соціальні інституції, як такі, що на постійній основі здійснюють соціальні практики, санкціоновані за допомогою соціальних норм. Це є виконанням своєрідним

виконання обов'язку держави перед кожним своїм членом, а розроблення засад соціальної політики виступає втіленням зобов'язань у реальному житті.

Проте далеко не завжди держава, декларуючи права, може їх забезпечити власними «силами» завдяки спеціально утвореній мережі державних соціальних інституцій (центри соціальних служб, спеціалізовані заклади тощо). Вагомим потенціалом у наданні соціальних послуг володіють соціальні інститути недержавного сектору (благодійні фонди, громадські організації різного рівня і напрямів діяльності). Завдяки налагодженій і узгодженій сумісній діяльності державних і недержавних соціальних інституцій можна досягти підвищення результативності соціальної роботи певної країни в цілому.

Така взаємодія між соціальними інститутами недержавного і недержавного сектору в різних її комбінаціях з різною часткою участі простежується в усіх розвинених країнах. Адже в країнах, існування і розвиток яких ґрунтується на гуманістичних засадах, якість життя кожної окремої людини виступає основним пріоритетом. Усі зусилля і засоби є добрими й прийнятними для забезпечення і підвищення рівня якості життя всіх членів суспільства.

У кожній країні історично склалися власні передумови, особливості, методи реалізації соціальної підтримки і соціальної роботи в цілому. Виробленим є досвід, який удосконалюється і дозволяє навіть подолати повністю певні соціальні проблеми. Ознайомлення з таким досвідом представниками галузі інших країн дозволяє його запозичити, адаптувати або трансформувати відповідно до особливостей і умов власної країни. Таким чином, створюються передумови для внесення змін у методах надання соціальних послуг у певній країні завдяки виробленому досвіду в таких самих або схожих умовах відповідної категорії користувачів соціальних послуг.

Поширенню цього досвіду сприяють і міжнародні соціальні інституції (фонди, організації), які опікуються проблемами подолання соціальних негараздів на глобальному рівні. Міжнародні організації намагаються через громадські організації в країнах реалізовувати проєкти благодійницької, меценатської,

волонтерської діяльності. Так, в Україні особливо після подій 2014 року за підтримки міжнародних благодійних фондів і організацій було реалізовано багато соціальних за призначенням ініціатив, висунутих, як з боку представників вітчизняних організацій, так і закордонних донорів. Прикладів тому немало.

Харківський обласний благодійний фонд «Соціальна служба допомоги», який налічує вже понад 25 років благодійної діяльності на території м. Харків з надання допомоги і підтримки людям і сім'ям у складних життєвих обставинах, завдяки співпраці з Міжнародним благодійним фондом «Карітас Австрія» реалізував декілька вдалих проєктів. Зважаючи на те, що кафедра соціальної роботи і соціальної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди тісно співпрацює з ХОБФ «Соціальна служба допомоги», природньою стала угода про пошук нових підходів і напрямів реалізації партнерської взаємодії в процесі професійної підготовки здобувачів вищої освіти – майбутніх фахівців соціальної галузі.

Ефективна реалізація декількох спільних проєктів (*«Волонтери-чарівники»*, *«Щедрий вівторок»*, *«Здійсни мрію»* тощо), участь фахівців-практиків ХОБФ «Соціальна служба допомоги» у проведенні тренінгів, практикумів для здобувачів вищої освіти дозволили вийти на рівень взаємодії з МБФ «Австрія Карітас» під час реалізації методики СООП (Самоорганізований освітній простір) у підготовці здобувачів освіти. Це дозволило керівникам проєктів ХОБФ «Соціальна служба допомоги» у межах реалізації програми «DARE» (*«Мрій. Досягай. Усвідомлюй. Виражай. Сприяння стійкості та самореалізації дітей та спроможності дорослих до їх захисту»*) навчити здобувачів новим методам самоосвіти, використанню техніки будови «великих питань», аналізу сучасної інформації з їх розв'язання, проєктуванню цілісної відповіді на «велике питання». У подальшому було реалізовано спільний проєкт з розроблення методичних матеріалів для навчання здобувачів використовувати методику СООП під час організації соціально-педагогічної діяльності з різними категоріями школярів [1].

Це тільки один з прикладів реалізації спільних зусиль з фахівцями-практиками, представниками недержавної благодійної організації у співпраці з міжнародним фондом, які мали позитивні наслідки в плані підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної галузі.

Отже, співпраця з вітчизняними і міжнародними соціальними інституціями з метою удосконалення процесу професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної галузі дозволяє вирішити декілька проблем:

- сформувати у майбутніх фахівців уявлення про особливості надання соціальних послуг у різних країнах шляхом організації лекцій, тренінгів фахівцями-практиками;
- забезпечити практичну підготовку майбутніх фахівців шляхом формування практичних навичок надання соціальних послуг у реальних умовах на базах партнерських організацій;
- розвинути потребу у здобувачів освіти в волонтерській діяльності шляхом залучення до розроблення сценаріїв і проведення соціально-педагогічних заходів з клієнтами організацій-партнерів (дітьми в складних життєвих обставинах, дітьми-сиротами, дітьми в лікарнях, центрах соціально-психологічної реабілітації, будинках сімейного типу тощо);
- розширити мислення й розуміння перспектив реалізації власних соціальних ініціатив шляхом залучення до розроблення соціальних проєктів, реалізації можливостей академічної мобільності тощо;
- забезпечити мотивацію здобувачів до удосконалення власних професійних компетентностей, сформувати соціальну активність і відповідальність тощо.

Досвід взаємодії з міжнародними колегами, які працюють у соціальній галузі, має потенціал у підвищенні ефективності підготовки здобувачів освіти – майбутніх фахівців, забезпеченні вироблення теоретичного підґрунтя і практичного досвіду з реалізації навичок надання соціальних послуг певним категоріям населення.

Список використаних джерел:

1. Васильєва М.П., Романова І.А., Василенко О.М., Печерських Т.П. Підготовка майбутніх соціальних педагогів і працівників до реалізації методики СООП (самоорганізований освітній простір): навчальний посібник. Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди; Харківський обласний благодійний фонд «Соціальна служба допомоги». Х., 2021. 57 с.

УДК 378.1:378.6

О. С. Воронкова, М. Б. Щербинина, Т. М. Шевченко

voronkova.olga.04@gmail.com

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара,

м. Дніпро, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ МЕДІА-СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Сучасні виклики, які створила для системи освіти пандемія COVID-19, важко переоцінити. Одним з важливих завдань стало переорієнтування проведення навчальних занять на використання дистанційного підходу, який при підготовці медиків до цього використовувався як виняткова форма для короткочасних тренінгів, семінарів тощо, значно поступаючись за обсягом аудиторній формі навчання.

Одним з варіантів професійної підготовки медиків є підвищення кваліфікації, що здійснюється на регулярній основі та вимагає значних витрат часу, у тому числі і з відривом від безпосередньої діяльності, що створює додаткове навантаження на лікувальні заклади, які мають відпустити